บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีความมุ่งหมายอยู่ 2 ประการคือ 1)เพื่อศึกษาศักยภาพ จุดเด่น จุดด้อย และความพร้อมของชุมชนหินเรือในการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในศูนย์ร่ม พระคุณในอดีตและปัจจุบันเป็นอย่างไร 2) เพื่อศึกษาศักยภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนหินเรือใน การพัฒนาเด็กเยาชนผู้ด้อยโอกาสในศูนย์ร่มพระคุณ อ.เมืองมุกดาหาร จ.มุกดาหาร กลุ่มตัวอย่างที่ ที่อยู่ในกระบวนวิจัยครั้งนี้คือชุมชนในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหารที่มีรัศมีจากศูนย์ร่มพระคุณ TH-410 ไม่เกิน 5 กิโลเมตร ได้แก่ชุมชนหินเรือ ชุมชนมโนรมย์ ชุมชนคำภูเงิน ชุมชนดอนมุกดา ชุมชนเมืองใหม่ ชุมชนผ่องใส ชุมชนศรีปทุม ชุมชนคำสายทองและชุมชนค่ายลูกเสือ ประชากรที่ เข้าร่วมเป็นผู้ปกครองจากจำนวน 80 ครัวเรือน เด็กเยาวชนจำนวน 140 คน เครื่องมือและเทคนิคที่ ใช้คือการชุม การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การอบรม การศึกษาสภาพปัญหาในพื้นที่ การ สัมภาษณ์ การประชุมวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล การประชุมกลุ่มย่อย การประชุมสังเคราะห์ข้อมูล ร่วมกันและการจัดเวทีนำเสนอผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

ผลการดำเนินงานโครงการวิจัยตามกระบวนการและขั้นตอนตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงกิจกรรมที่
11 กิจกรรม ระยะเวลา 6 เดือนทั้งหมดล้วนแล้วแต่เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ เสริมศักยภาพในด้าน
ต่างๆ ตลอดทั้งเป็นการสร้างจิตสำนึกในการทำงานร่วมกันในลักษณะการจัดเวทีเชิงปฏิบัติการ
ระคมสมอง การฝึกอบรม การติดตามผลการทำงาน การปรับปรุงพัฒนางาน ส่งผลต่อทีมวิจัย
โดยตรง คนในชุมชนในส่วนของผู้ปกครอง เด็กเยาวชน ได้รู้ปัญหาของตนเองที่ได้ช่วยกันเก็บ
ข้อมูลและสะท้อนปัญหาออกมาแล้วมาช่วยกันวิเคราะห์สาเหตุ ทำให้เกิดความลึกซึ้งและสัมพันธ์
กัน เช่น

- ปัญหาเด็กติดเกม ย่อมซึ่งผลให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมา เช่น กลับบ้านไม่ตรงเวลา สิ้นเปลืองเงินทอง นิสัยก้าวร้าวเถียงผู้ปกครอง ชอบโกหก ไม่สนใจทำการบ้าน ล่อแหลมต่อการ ใช้อินเตอร์เน็ตในข่ายลามกอนาจาร
- เด็กที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก พ่อแม่หย่าร้าง ปัญหาที่ตามมาคือ ขาดความอบอุ่น เก็บ กด ไม่อยากแสดงออก ฐานะยากจน อยู่กับตายาย การเรียนตกต่ำ เป็นต้น

ทีมวิจัย ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนในส่วนที่อยู่ในกระบวนวิจัยมีแนวคิดร่วมกันในการ แสวงหาแนวทางที่ร่วมมือกันพัฒนาสักยภาพเด็กเยาวชนให้มีการจัดตั้ง "สูนย์การเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนชุมชนหินเรือ" ขึ้น โดยให้มีแผนการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเยาวชน ได้แก่ แผนงาน ส่งเสริมทักษะวิชาการ เช่น การสอนเสริมทางวิชาการ แผนงานบริการห้องสมุดและอินเตอร์เน็ท ชุมชน แผนงานส่งเสริมเพิ่มทักษะทางกีฬาและคนตรี แผนงานฝึกฝนอาชีพเพื่อเสริมรายได้แก่ เด็กและเยาวชน แผนงานส่งเสริมจริยธรรมและคุณธรรม นอกจากนี้ยังมีแนวทางที่จะประสาน ความร่วมมือกับชุมชน ได้แก่

- 1)ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกันในการดำเนินงานของศูนย์ฯ
- 2)ชุมชนมีส่วนร่วมในเรื่องทุนและวัสคุอุปกรณ์
- 2)วางแผนในรายละเอียดของการดำเนินกิจกรรมร่วมกับชุมชนและภาคีทุกส่วน
- 3)ให้มีการตรวจสอบและประเมินผลการคำเนินงานเป็นระยะร่วมกับชุม